

Mas de Muntada

Hacia las cercanías del Pilar de Almenara se encuentra esta antigua masía.

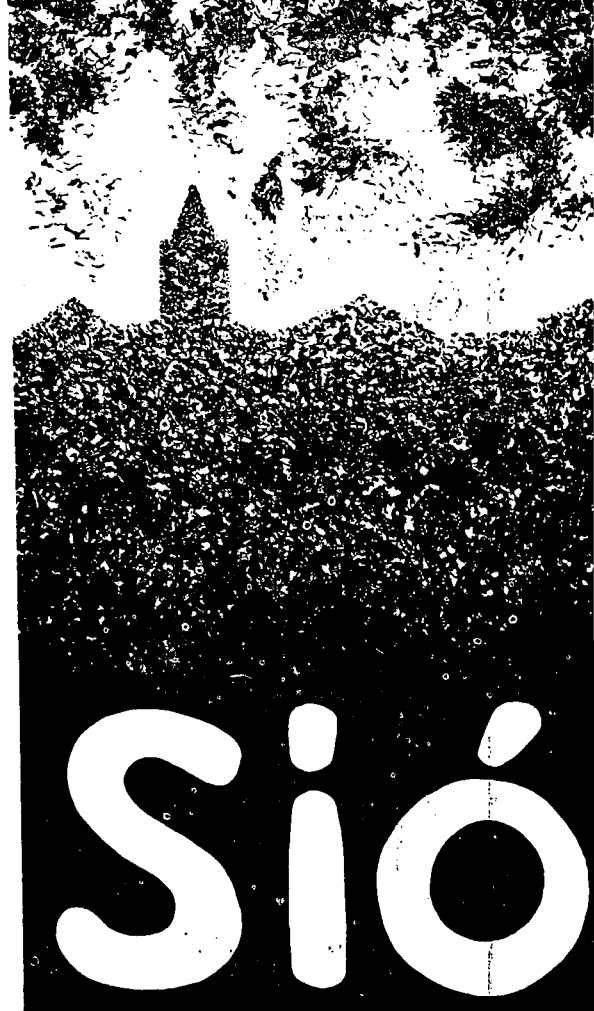
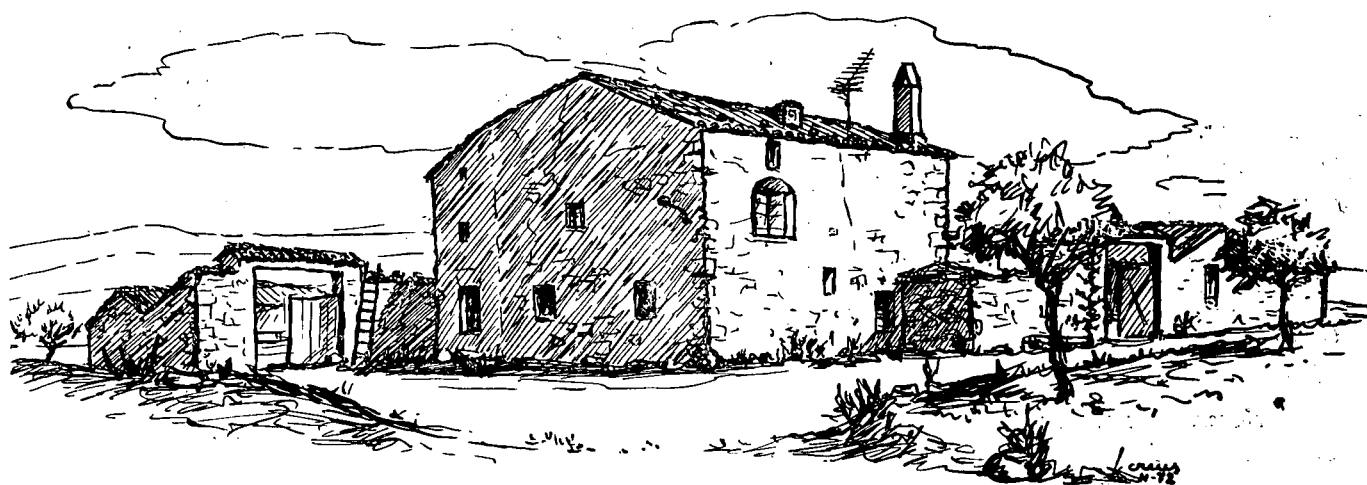
La fachada principal encarada hacia oriente, está rodeada por un patio vallado por paredes y cubiertos al que da acceso el clásico portal, cerrado el cual toda la masía queda resguardada del exterior.

Al igual que las otras masías visitadas, también ésta dispone de instalaciones adecuadas para la obtención del vino, aunque en vez de la antigua prensa, tiene en un apartamento de los bajos que da al exterior un pisador de uvas, que va directo a la truja de fermentación del vino, siendo usado aún actualmente. También hay un horno para la coción del pan, que era utilizado hace años.

Por medio de fuerza motriz obtienen electricidad para el uso de la casa y gracias a unos embalses situados a nivel superior del edificio, se dispone de agua corriente mediante unas adecuadas instalaciones.

El edificio en si no tiene nada que resaltar, tan sólo el conjunto de todas las edificaciones, a las que no se han hecho añadidos actuales, parece formar un todo con el paisaje que las rodea, dándole el típico ambiente que caracteriza a nuestros rurales.

creus

Sió

CARTES A CA LA VILA

Sr. Alcalde

Molt senyor meu: Dins els molts interrogants sense contestar que floten dins la nostra vida col·lectiva, n'hi ha un que no me'l puc treure del cap. És aquest: ¿qué passa amb l'Institut, per què no funciona, per què tans diners esmercats per a res? Potser seria interessant que algú, i ningú més indicat que vosté, per a aclarir aquest assumpte que pensàvem vendria a resoldre un problema docent viu, en moltes famílies agramuntines. Tots sabem l'esforç que per a vosté ha representat aconseguir una edificació tan important, però sembla que bastir-la tenia una finalitat: resoldre el problema dels nostres fills estudiants. Però passa el temps i les portes resten closes. Què passa? Seu affm.

R. B.

Tintorería Batet

La Tintorería de Agramunt

REFRANYS:

De casar consell no se'n pot dar.

Qui lluny vila es va a casar, va enganyat
o a enganyar va.

Dels que es casen als cinquanta pocs arriben als seixanta.

Si vols estar ben casat busca dona al veïnat.

La mal casada es coneix amb la cara.

SIO - Boletín Informativo Municipal

Director: Alcalde Sr. D. José M.^o Inglés

Sub-director: Jaime Cuñat Mata

Edita: Ayuntamiento de Agramunt (Lérida)

Imprenta G. Vicens - Guimerá, 15 - Agramunt

Redacción y Administración

Calle de la Plaza, 1 Apartado Correos n.º 10
Agramunt (Lérida)

Suscripción anual: España 60 ptas.

Extranjero 70 ptas.

Número suelto 6 ptas.

Depósito Legal: L. 138-1964

Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros

EXPOSICION DE DIORAMAS DE LA INFANCIA DE JESUS

Esta importante Exposición de Dioramas, será presentada por la

CAJA DE PENSIONES PARA LA VEJEZ Y DE AHORROS

durante las próximas Fiestas Navideñas en las poblaciones de:

ARTESA DE SEGRE: Del 16 al 26 de Diciembre, en la Biblioteca Municipal

PONS: Del 30 de Diciembre al 7 de Enero, en la Biblioteca de la Caja

AGRAMUNT: Del 14 al 21 de Enero, en el Instituto de Enseñanza Graduada Mixta

LA CAÇA

Els caçadors locals, segons notícies arribades a la nostra redacció, podran disfrutar del seu esport dins el vedat local pagant la quantitat de 2.200 pts. l'any o temporada a la Societat de Caçadors, la qual paga un tant alçat als nostres pagesos.

CAIXA D'ESTALVIS

El delegat de la Caixa d'Estalvis a Agramunt, senyor Picola, ha estat ascendit per a ocupar un lloc important a Barcelona.

VICARI

Dins el moviment pastoral cal destacar el nomenament de vicari per a la nostra parròquia de mossén Jaume Ricard, amant, entre d'altres coses de la música i cant.

PRIMERA GELADA

El dia 22 del mes d'octubre es registrà la primera gelada de la temporada. El termòmetre marcà -1° C.

TOT SANTS

Una de les festes més assenyalades i populars de l'any s'ha vist poc afavorida pel mal temps. Tot el dia ha plogut i els familiars no han pogut visitar els seus difunts com és costum, i això que el cementiri estava arranjat que donava goig.

EL CAMP

Segons s'ha comentat, la cullita d'ametlles ha estat molt bona. Però es veu que hi ha hagut dificultats per a collir-les, dificultats consistents en que s'han demanat jornals de 100 duros i «gasto», despeses equivalents, aproximadament, a mitja quartera d'ametlles, quantitat que amb prou feines podia «plegar» el jornal... Per altra banda, la sembra ha estat realitzada a bon ritme i en unes condicions immillorables.

EL CANAL

Continuant el programa de revestiment del Canal d'Urgell, s'ha tancat l'aigua a partir del 12 d'octubre, recomanant-se l'economia hídrica.

POLLASTRES A DONAR

Els pollastres han vist descendir el seu preu d'una manera alarmant. Algú ha dit que estaven a donar. De 40 pts. el quilo han passat a 20 pts. Segons comentaris d'industrials del ram, s'hi perd 6 pts. per quilo.

NOTA SENTIMENTAL

Els que estàvem avesats a una determinada silueta urbana d'Agramunt, hem estat afectats sentimentalment en veure com el «Clos de ca l'Iglèsies» perdia bona part de la seva silueta, concretament la porta principal, amb l'escut, i una part de mur.

L'INSTITUT

A partir de primers d'octubre, s'ha posat un guarda a l'edifici de l'Institut per tal de salvaguardar l'edifici dels estralls de la canalla.

ACCIDENT DEL TREBALL

El dia 4 d'octubre fou víctima d'un accident del treball, el paleta de Puigvert Ramon Roqué, del què sortí amb moltes i greus fractures. Les darreres notícies són indicatives de franca millora. Així ho desitgem.

NOMS DE CARRERS

Assessors preparats per aquesta feina, estan estudiant els noms a donar, en un terme de temps breu, a algunes places i carrers de la nostra vila que encara no en tenen. Ens consta que quasi bé tots seran alussius a fets o a persones vinculades amb Agramunt.

VARIES

Sabem que el grup escènic prepara una peça de teatre pels dies de Nadal i que nens de diferents edats es preparen per tal de poder participar al trofeu

En els temps que corren la informació gràfica està a l'ordre del dia en tots els sectors de la societat, així en l'ambient local com en els nacionals i internacionals i en moltes d'aquestes informacions se'ns presenta una simpàtica nota floral. La dama d'alt llinatge que traspasa la frontera del seu estat per a ésser hoste d'honor d'un altre, és festejada al peu de l'escala de l'avió amb mostres de plaer concretades en la gran toia de flors de qué se li fa ofrena. Sense moure'ns del medi nacional, es donen freqüentment casos d'obsequis florals a les senyores de prosàpia que giren visites a centres docents, inauguracions de vies públiques, botades de vaixells... I en el mateix recinte d'una població d'escassa demografia veiem com dames vingudes de fora per tal de promoure la recapta de cabals amb destí a alguna institució benèfica-sanitària o d'ajuda a damnificats, és una toia el testimoni d'afecte amb que la forastera és rebuda.

Sempre, sempre, la presentalla de flors és galanteria, és penyora d'estimació que s'agraeix. I en temps reculats, en l'intimitat de dos aimadors ho era en gran manera les quatre roses, els quatre clavells que l'enamorat deixava al picaporta de la casa de la donzella estimada; quatre flors que devegades es convertia en una gran estesa al pas d'aquella porta que al ser oberta al matí sorprenia agradosament aquella damisella que l'havia merescut. Ningú prenia nota d'una tal mena d'enramades car tothom deixava que els enamorats fruïssin en el més pregon del cor, ell del goig de la floral aportació, ella de l'il·lusió de constatar que el seu festejador no l'oblidava.

Aquestes manifestacions d'afecte prenién a voltes un altre caire: el de les serenates que els amics d'un festejador, guiats per ell, cantaven davant la casa de l'enamorada, la qual, desperta i desvetllada escoltava extasiada el solo que el galantejador li dedicava, essent la lletra de la corrandà com un altre ramell de flors, ja que les paraules brollaven d'un cor per a que un altre cor les rebés i deien coses com aquestes:

«Per guia del meu destí / et voldria,
bella Rosa / si fossis guia per mi / cóm
la vida fora hermosa!» o bé «Per goig de
tots en la vida / surt el sol cada matí /
mes la llum de ta mirada / ha de ser tota
per mi».

Pero no sempre els idilis tenien la lluminositat d'un cel clar car alguna volta s'hi posava la bruixa per a ennuvol·lar-lo i desunir la parella, en qual cas el pretendent despreciat substituïa l'enramada de flors per un empastifament d'innobles materials amb qué esperjava la porta de la casa on vivia la noia inconseqüent. D'aquestes enramades sí que en prenia bona nota el públic que anava pregonant:

«A fulana li han fet una enramada.»

Fins de la brama s'havia ben estés.

Guardem com un boirós record de la darrera d'aquestes enramades, feta a una criada de cal Iglèsies.

SI HI HA QUATRE CATEGORIES DE PERSONES ¿EN QUINA T'INCLUSOUS?

Fa uns dies vaig anar a sopar amb uns coneguts. De cop i volta, el que tenia en front em preguntà:

—Suposant la nostra societat dividida en quatre categories de persones, ¿en quina d'elles t'inclouries?

La pregunta em va sorprendre d'allò més. Després d'uns segons de meditació, li vaig contestar:

—Em permets que et respongui amb una altra pregunta?

L'home no hi posà cap inconvenient. La meua resposta-pregunta fou la següent:

—Amb freqüència, tu has sentit la frase «En Tal ha triomfat en la vida». Doncs bé, ¿quin sentit tenen per a tu aquestes paraules?

La resposta fou l'esperada:

—Per a mi —digué— triomfar vol dir guanyar molts diners.

Caldria, amic lector, que meditessim una mica sobre aquesta anècdota. ¿Has pensat en la gran injustícia que fora el món si el triomf sigués sinònim de guanyar diners? ¿Has pensat que la immensa majoria de persones a més de no tenir diners foren uns fracassats?

Suposem un jove l'ideal del qual és ésser paleta, i que per a aconseguir-ho hi posa tota la seva atenció, dedicació i devoció, i una vegada assabentat de la seva tècnica, exerceix el seu ofici amb tot entusiasme, amb autèntica vocació, vivint alegrement del seu jornal. L'home és feliç, ja que ha aconseguit el que volia: ser i fer de paleta. En una paraula, l'home s'ha realitzat, ha triomfat.

Crec, doncs, que triomfar és assolir allò que hom es proposa. Potser la general creença que presuposa que triomfar és fer diners, és conqüència que la majoria de la gent el que es proposa és precisament fer diners. I si això és cert, el món ja no és una injustícia, sinó una solemne desgràcia. Es humà que l'home vulgui guanyar diners pel que això significa de comoditat, vida fàcil, etc., però no podem fer un fi dels mitjans.

Caldria també pensar en la felicitat (?) que comporta guanyar diners per l'afalagat que generalment hom se sent; però els afalacs quasi bé sempre es reben dels econòmicament necessitats, dels «fracassats». I és així, en bona part, com els «fracassats» fan que els «triomfadors» se sentin com a tal. Ells, els «fracassats», també són culpables del joc.

Cal veure com tots plegats ens estem complicant la vida. Jo, particularment, continuo pensant que l'home feliç no porta camisa.

Jordi VILADOT

Mas de Muntada

A mitja pendent
de la serralada
el Mas de Muntada
es mostra vistent.

El cep esplendent
hi ofrena brotada
i l'oliverada

treu mostra bellment.

L'ametlla s'hi dona
amb força abundor
i el blat és corona
per l'agricultor
que l'esforç no hi plany
de cap a cap d'any.

El Cantor del Sió

Juliol de 1956

Exclusivitats * Draperia Anglesa i Francesa
Camises - Corbates - Articles Home

Sastreria Univers

Tailleur Sastre

Roda. Carlemany, 79 - Tel. 21286 LES ESCALDES
Valls d'Andorra

COMERÇ JOAN ESCOLÀ

Guimerà, 3

AGRAMUNT

Papers pintats de les millors Cases
COLOVALL - SHART - LANCEL, PRESTIGI

Extens assortit d'obsequis per a Llistes de Boda
Cristalleries, Vaixelles, Porcellanes, Làmpares, etc.

FERRERIA - PINTURES - Estanteries Metàliques

Si compara,
elegirà

CHOCOLATES Viladàs

EL TELÈFON

per JORDI GUASCH

Amb l'instal·lació de la red automàtica per la companyia de telèfons se suposava que, com diu l'amic «Petera», per a telefonar a Balaguer no caldria demanar conferència al Berlín Oriental. Mai tan lluny de la realitat, això. Mà sobre mà, un home imaginari i, desgraciadament, ben realista a la vegada, pensava que per un major enteniment entre tots, només li caldria despenjar el telèfon, marcar un número i parlar amb la persona que volia. Però, no senyors, no. El nostre home —confiat, ell— esperà fins que la oportunitat es va presentar i dugué a terme la seva mal suposada —o ben suposada— suposició: Un bon dia despenjà l'auricular, marcà el numeret en qüestió i sentí que a l'altre cap del fil algú s'entretenia fent «pi-pi-pi...».

El nostre home no en féu cas. Mà sobre mà s'assegué al balancí —el seu balancí és un dels pocs que queden autèntics— i esperà uns deu minutets. Altre cop despejà el telèfon, marcà el número i esperà. Oh mala sort! També aquesta vegada el telèfon feu «pi-pi-pi...». Penjà.

Per segona vegada s'assegué al balancí i, mà sobre mà, esperà uns minutets més. Després d'una estona el nostre home s'atançà per tercera vegada al telèfon, el despenjà, marcà el número i altre cop escoltà aquell fa-

tídic i irritant sorollet: «pi-pi-pi...».

Oh, lluna, oh sol, oh estels de la nit més fresca i fosca! —que ja és dir—. El nostre protagonista s'impacientava. El nostre home tornà a balancejar-se al balancí i ara, sense plegar les mans, es posà a rumiar com s'ho feien a Madrid... Però desistí. En ares a la bona educació, el nostre home plegà les mans i reposà una estona més.

Varen passar els minuts. El nostre home fins i tot havia oblidat aquelles frases de salutació tan ben estudiades que calen per a parlar amb els alts diplomàtics i tecnòcrates..., i ja estava francament impacient. Per fi, ja desesperat, es dirigí al telèfon, marcà el número, el despenjà... s'adonà que feia al revés: Despenjà, marcà el número, escoltà... I davant la llargada d'aquell soroll que ell intuï de molt mal gust, cansat d'esperar, avorrit de tan girar el disc, ferit i indignat en el més sensible de la seva bona reputació, penjà altre cop el mànec de carabassó i digué, modelant la veu i les paraules: «Carall, quin Manzanares més llarg que tenen a la capital...». I s'assegué. Era impossible establir comunicació. I, des d'aquell dia, el nostre home ja no s'estranyava de res... Fins a cert punt ho trobem ben comprensible.

Funeraria J. Torné

PANTEONES — LAPIDAS
MARCOS DE ACERO INOXIDABLE
(de la Casa Serrano de Barcelona)

CORONAS ADORNOS CEMENTERIO
ARCAS DE ZINC

Exposición al natural a la atención del público

TRASLADOS A TODA ESPAÑA

Servicios para los afiliados a varias Compañías

Y recuerde...

CALIDAD Y PRECIOS SIN
POSIBLE COMPETENCIA

Circunvalación, 4
Arrab. Puigvert, 62

Teléfono 39 08 62
AGRAMUNT (Lérida)

MAQUINARIA AGRICOLA
JOSE MARTORELL
AGRAMUNT

Estación Servicio Agramunt

Pista - Terraza - Piscinas - Discoteca

Teléfonos 390202 y 390802

Snack - Bar

Sección Engrase y Lubrificantes

En Joan Puig i Ribera

En Joan Puig i Ribera, agramuntí, de dinou anys, és notícia. Notícia de les grans, ja que ha guanyat LA FLOR NATURAL en els III Jocs Florals Juvenils de la Llengua Catalana, a Andorra.

Ha estudiat en el Seminari de la Seu d'Urgell dins el seminari menor, que equival a tot el batxillerat i Cou. Segons les noves directrius, ha passat a estudiar Filosofia i Lletres a la Universitat de Lleida. Després d'aquest període universitari es traslladarà a un seminari major on continuarà els estudis sacerdotals, a Sant Cugat del Vallès.

El tenim al nostre costat i li fem algunes preguntes a les què ell contesta:

—Em vaig iniciar en el seminari de la Seu, on escrivia alguna poesia. Vaig veure l'anunci d'aquests Jocs Florals a «Serra d'Or» i em vaig animar a participar-hi, o sigui que la meua experiència era més aviat escassa, i no havia concorregut mai a caps jocs florals ni cosa que se li assemblés.

—El poema premiat es compon de tres cants. En el primer és el descobriment d'un amor. En el segon hi ha el trobament amb ell. I en el tercer es presenta la desavinença, però se salva l'esperança amb la que

s'han de superar tots els entrebancs de la vida per tal d'assolir el compliment de l'ideal, o de la vocació.

—Sembla que aquesta Flor m'ha animat, i penso concórrer a d'altres Jocs i concursos, com és el cas dels d'Andorra de l'any que ve. O al «Marius Torres» de Lleida. En fi, estic animat.

—No sé massa com està l'ambient a Agramunt, però tinc notícies que hi ha nois que escriuen, com és el cas del noi Martorell, i alguns de la seva colla, que tenen moltes ganes de fer coses i, sobre tot, d'escriure per a SIO.

—Ara no escric res, potser perquè m'ocupen molt els estudis pels que sento una fonda vocació. Ara, per exemple, estem estudiant Maragall, que ens explica el professor Josep Vallverdú, potser de moment ens sentim una mica distants, ja que ho fa des d'una gran altura, però crec que amb els dies ens posarem a nivell.

Només hem pretés donar unes pinzellades de presentació del jove Joan Puig i Ribera, més conegut pel Joan de cal Padret, renom que tots els agramuntins estimen de cor.

I (DESCOBERTA)

Pel pèlag fangós i malastruc de ma vida anava marxant...
amb les esparidenyes foradades,
els pantalons escassigallats,
el sarró buit,
i el cos ple de nafres
feia camí sense saber on anava...

Al matí la pena impregnava el meu esperit,
doncs començava un nou dia indecis.
Al capvespre la tristor envaïa el meu cor,
car un altre jorn s'esmunyia.

Els plors eren el meu pa.
Però, un dia...
en aquest món malaurat i llotós,
una espurna de llum va il·luminar-me.
Llavors ja vaig saber el què desitjava,
«ara sé què vull»,
havia descobert el meu amor;
i vaig cantar d'alegria:

«Ara sé què busco,
és a TU a qui busco, marxo vers TU... TU... TU...
Ta presència enlluernadora m'ha deixat perplex.
Ara camino i solsament tinc un punt de referència, un lloc on encaminar-me, un ideal a perseguir.
ETS TU.
Et tinc tant aprop —en el meu cor— que sembla que no em cal donar cap més pas per agafar-te,
però estàs tant lluny —en el meu ideal— que sembla impossible que mai pugui arribar a tenir-te.
Abans, en mig del món, em trobava sol, perdut. No tenia res!
Ara, arraconat en la foscor, però amb la teua imatge, estic acompanyat, orientat, ho tinc tot. Et tinc a TU!!

II (TROBAMENT)

Ara ni la sortida del sol m'espanta,
ni tampoc la posta.
En mig d'aquesta vida desconcertant, he trobat un amor,
una fita vers on marxar.

guanyador de la FLOR NATURAL en els III Jocs Florals Juvenils de la Llengua Catalana a Andorra

Potser estar enamorat és somniar,
potser és no tocar de peus a terra,
potser és viure d'illusió,
però tantmateix és bonic.

Recolzat al balcó del jardí, no fa gaire, he seguit els moviments
d'una parella de lluers:
ell refiletava, ella l'escoltava,
anaven saltironant de branca en branca, tot empaitant-se;
ella lluia ses plomes atractives i lluentes,
ell cantava i afinava com mai;
de sobte s'han parat,
i en aquell cirerer florit s'ha sentit un bes;
llavors s'han llençat a la blavor del cel
i han volat ambdós, donant-se la mà, cap a la llunyania de l'infinít...

Jo també vull emprendre el vol,
vull volar amb TU.

TU, amor meu, em recordes la vida
TU, em dones la vida.
TU, fas que jo tinga vida.

La teva imatge està tant clavada en el meu cor, que per això
encara que no estàs amb mi, jo et veig;
encara que no estàs amb mi, jo t'escolto;
encara que no estàs amb mi, jo et parlo;
encara que no estàs amb mi, jo et toco;
encara que no estàs amb mi, TU estàs amb mi.

No hi ha ningú que sigui capaç d'apagar aquesta flama que guspireja dintre meu.

III (DESAVINENÇA)

Amor meu, no puc viure sense TU!

Aquest era el meu crit de fa uns moments...
aquesta era l'angoixa que pullulava al fons de mes entranyes...
però...

Jo t'he ofert mon cor, perquè TU l'havies conquerit,
i ara TU has rebutjat donar-me el teu, car dius que ja pertany a un altre.

NO... No pot ser...!

Voldria morir-me ara mateix...!
La meva il·lusió s'ha anat per terra.
La fita que marcava la ruta s'ha esvaït.
Tot ha estat un somni!

... però no, encara que m'has rebutjat, jo et recordaré.
No puc desfer-me de la teva imatge així com així...

Estic sol.

Es de nit.

El brugit del dia s'ha apagat.

El vent ja no fa dançar les fulles.

Tot està trist...

La lluna impotent vol lliurar al paisatge de la foscor.

Sento els grills com canten en la llunyania... sempre repetidors del mateix. I en mig
d'aquest so monorítmic i constant escolto els gemecs del meu cor avalotat.

Aquest cor, que fins ara dormia i que ja no reposarà més, perquè tu l'has desvetllat,
repeteix monòton com els grills: t'estimo, t'estimo, t'estimo...

Ara tornaré a pendre el sarró,
i amb els pantalons esvellegats
i el cos ple de nafres
tornaré a fer camí...

Els meus plors enfangaran la terra,
els meus sospirs em pendran l'alè,
els meus gemecs volaran per tot arreu...
però jo no caminaré sol, doncs tindrè el teu record.

Es tanta la força en que la teva imatge
està clavada en el meu cor,
que ni el temps, ni l'espai podran borrar-la,
ni àdhuc la mateixa mort.

JOAN PUIG I RIBERA

LA AMABILIDAD

La amabilidad es el gran lubricante de la vida humana. Si no fuera porque nos portamos cortésmente con los demás, si no fuera porque hay personas que transpiran sencillez y naturalidad, nuestra existencia parecería una especie de gigantesco engranaje lleno de chasquidos, de brusquedades, de golpetazos muy difíciles de aguantar y de soportar. La amabilidad, es en síntesis un conjunto de buenas cualidades que tienen por nombre: la *caridad* que se da sin medida, la *humildad* o *modestia* que se inclina, la *paciencia* que sobrelleva la parte difícil del prójimo, la *fortaleza* que nunca dice «basta». No es una virtud aparte, porque las resume todas, o las fomenta, debido a los actos repetidos de amabilidad y así un carácter verdaderamente apacible y manso las conserva todas en su alma. Escrito está «Bienaventurados los mansos, los pacíficos, porque ellos poseerán la tierra». (San Mateo, 5, 4.)

Uno escribe estas líneas porque, afortunadamente, advierte que dentro de nuestro país, son cada vez más numerosas las pruebas de amabilidad, de cordialidad, de buen trato que se da en diversos sectores de la vida nacional. Así sucede en lugares donde tradicionalmente se recibía a la gente con cara indiferente, cuando no resueltamente destemplada, ahora van evolucionando y se van convirtiendo en sitios más acogedores, más alegres, donde se recibe con respeto y deferencia a quienes llegan para hacer una gestión o para verificar cualquier acto de su cotidiano repertorio personal o familiar. De este modo queda bien patente que nuestra amabilidad con los semejantes es la irradiación del alma que hace brotar espontánea, la sonrisa en los labios, la expansión en el corazón igual como el rayo del sol que abre el capullo de la rosa.

Nuestros comercios, nuestras oficinas, nuestros establecimientos públicos van desterrando de sus paredes cuanto signifique malos modos, gestos airados, palabras altisonantes. Antes de nada les importa que los clientes, que las visitas, que los usuarios se encuentren a gusto y obtengan

siempre cuantas más facilidades mejor. Por eso reciben a todo el mundo con amabilidad, se muestran altamente serviciales e intentan por cualquier medio que la estancia, breve o larga, resulte grata y lo más beneficiosa posible. Esta invasión, a gran escala, de amabilidad entre los españoles para alcanzar una convivencia más perfecta hace que, ahora, resalten más los malos modos, las reacciones intempestivas, los brotes irrespetuosos que aún se producen en el contacto de unos con otros. Ahí están, por ejemplo, esas caras hoscas que nos reciben desconfiadas tras el mostrador o la ventanilla, esos gestos despreciativos que nos molestan o humillan, esas palabras frías en las que no vibran un átomo de amabilidad o buen gusto, comportamientos todos que, en lugar de endulzar un tanto las relaciones humanas, contribuyen a amargarlas y hacerlas menos llevaderas.

La amabilidad debe invadir nuestro contorno individual, familiar y social; con ella, el hombre se ofrece a sus prójimos más abierto, más verdadero, más disponible, y entonces este mismo prójimo responde con idéntica moneda al verse recibido y atendido con gentileza y servicialidad. Cuando nos chocamos con una persona auténticamente amable, advertidos que se nos vienen abajo los prejuicios, las timideces interiores y nos contemplamos a nosotros mismos más serenos, más seguros, más de unos de sí, a la vez que nos desenvolvemos con una más acusada agilidad de gestos y de ideas. Si la amabilidad anda por medio, sirve de hilo conductor para la confianza, para la charla, para la conversación amigable y entretenida. Cuando la amabilidad extiende su dulce imperio por la sociedad, la vida colectiva se dulcifica, se purifica, se torna más feliz y más bella. Es como el eco de aquellas palabras oídas antaño, «Mirad cómo se aman».

Seamos amables en un nivel creciente y progresivo. La siembra de amabilidad resulta siempre beneficiosa porque es como una onda expansiva que salta de unas personas a otras en un círculo cada vez más amplio. Si somos amables en el saludo, en el trabajo, en la casa, contribuimos a embellecer el mundo y a poner a nuestro lado un poco de luz, de simpatía, de gozo entre los que nos escuchan o atienden. Si somos amables, establecemos la confianza entre los hombres y les brindamos la hermosa posibilidad de ser mejores para sí y para los demás.

R.T.P. Barcelona, Ciudad de los Muchachos, ago. 72.

HNO. RAMÓN TORRES

Hotel LES CIMES

RESTAURANT - BAR

Direcció: Joan Quer

Altitud 2.085 metres   Telèfon 51126

PAS DE LA CASA   ANDORRA

OBERT TOT L'ANY

Leñas y Carbones

F. Santamaría e Hijos

Santa Esperanza - Tel. 390387

ROS ROCA S.A.

LA INDUSTRIA
DEL REMOLQUE

Les torres de guaita i el Pilar d'Almenara

Viatjant per la Segarra veurem sovint encimbellades en els turons més estratègics, restes de les anomenades torres de guaita, construccions militars aïllades des de les que es domina considerables extensions de terreny.

Aquest sistema de vigilància fou ja emprat en la primera Edat del Ferro, desenvolupant-se en les èpoques ibèrica, romana, i amb plenitud en els temps medievals.

De l'època romana ens resta prop Agramunt la «turrís» de Castellnou d'Ossó, coneguda amb el nom de Castell-Lliuró, de planta circular la tècnica de la talla dels carreus es indubtablement romana, bastint-se seguint la tradició indígena.

Aquestes «turrís» floriren en el nostre país a l'època romana com a construccions militars de tipus defensiu, petites fortaleses ocupades per reduïts escamots de soldats que asseguraven el control de grans extensions de terreny, inclosos passos estratègics i poblaments, comunicant-se entre elles mitjançant senyals majorment de fum i jogueres a la nit.

Amb tota probabilitat aquests ocupants i feien perllongada estada de guarnició en un quasi absolut aïllament, vigilant i esperant alhora el rellevament. Ens ho fa creure així el fet que en alguna d'elles hem trobat rastres d'haver-hi existit cisternes o collectors d'aigua, per altra part la configuració interior sembla pensada per un habitatge, encara que auster i migrat.

En el domini de les sublevacions, posterior control i vigilància del sempre bellicosos ilergetes, les «turrís» romanes hi feren sens dubte un important servei.

Amb la invasió alarb fou arrasada aquesta comarca (717-718) quedant el país quasi bé despoblat ja que els sarràins s'establiren millorment a les riberes del Segre. Sembla que els musulmans utilitzaren qualque torra de guaita per als fins de control, que com diem, donaren lloc al seu origen; la toponímia ens ho fa creure així.

Per altra part, la revifalla cristiana vers la reconquesta del país posà en marxa una estratègia en molts aspectes versemblant a la que en el seu temps implantaren els romans. Les torres de guaita ocupen un primordial lloc en aquesta estratègia de conquesta, afiançament de noves poblacions humanes, i posterior expansió. Hem de creure que les «guàrdies» —així eren anomenades pels cristians les torres de guaita— foren de vital importància per aquests, fins a 1082 any en què amb la presa de Belltall foren expulsats els sarràins a l'altra banda de la serra del Tallat.

Durant aquests temps es bastiren quasi bé totes les que veurem en aquestes contrades actualment, àdhuc algunes foren redreçades amb restes d'anteriors «turrís» romanes i carreus ilergetes. El mòdul emprat fou bàsicament el romà amb aportacions indígenes. Fins a 1149, any de la presa de Lleida, als sarràins, hi hagué indubtablement activitat en aquestes «guàrdies».

Llur decadència comença a partir d'aquesta data fins a 1462-72, durant la guerra de Joan II, en què bona part d'elles foren enderrocades pels partidaris d'ambdós bàndols.

Ermengol IV d'Urgell, després d'apoderar-se de Sanauja i Guissona, en eixamplar les fronteres del seu comtat cap al sud, s'extengué per la vall del Sió transformant en plaça forta la vila d'Agramunt (1070) per encarar-se amb els sarràins que restaven a la contrada. En aquest moment es quan hem de buscar l'origen i raó del Pilar d'Almenara bastit en la part occidental de la serra del mateix nom.

El seu emplaçament obeeix bàsicament a dos raons: protecció de les noves conquestes territorials i vigilància constant de l'enemic que encara campa pels plans de l'Urgell. La seva situació per si sola desbarata les afirmacions d'ésser construcció moruna ja que els sarràins, cas de bastir-la, ho haurien fet a orient de la serra, puig així convenia als seus interessos estratègics.

Per altra part la construcció es bàsicament cristiana: planta rodona, pedra esquadrada a l'exterior segons tradició autòctona, i configuració cilíndrica que li dona aquest aire auster que trobem en totes aquestes construccions militars cristianes.

A l'interior, la part superior està separada per una construcció lleugerament abovedada, feta amb pedra sense esquadrar i que va encerclant-se, constituint una mena de trespòl amb un forat d'entrada. Possiblement s'hi arribava mitjançant una escala de fusta que seria retirada a conveniència. L'habitació que hi forma pren l'aspecte d'una estança per ha pernoctar-hi.

Fou amidada fa cinquanta anys i assolia 14'80 m. d'alçada, tenint-ne 7 m. de diàmetre a la base.

J. M. MIRO ROSINACH

Col·laborador del Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Diputació Provincial de Barcelona

MOVIMIENTO DEMOGRAFICO

MES DE OCTUBRE

DEFUNCIONES:

M. ^a Josefa Navarro Perez	84 años	día 8
Francisco Nogales Araga	81 años	día 26
José Camats Sans	69 años	día 28
Antonia Font Casals	86 años	día 29
Pedro Torra Rubió	58 años	día 30
Ramón Baró Carabasa	78 años	día 31

• • •

LLUVIA CAIDA EN EL MES DE OCTUBRE

Día	1	2'6	litros m. ²
»	5	0'2	»
»	6	2	»
»	10	7	»
»	12	14'8	»
»	19	2'8	»
»	26	1	»

Total 30'4 litros m.²

EL OBSERVADOR: DIOSDADO PONT

TAPIZADOS DE COCHES Y MUEBLES

TAPICERIA RECASENS

Plaza Pozo, 6 Tel. 390140 AGRAMUNT

**PANTEONES,
LAPIDAS y CRUCES**
MARMOL, GRANITO
y PIEDRA
de los mejores escultores
de Cataluña

**Funeraria
(Casa Romá)**

Merced, 19 Teléf. 390309
AGRAMUNT

TRÍPTICO INMORTAL

Cantidad de nombres de la Historia Española podrían escogerse para componer un tríptico que honre a la raza ibera. Cantidad de figuras descollaron entre las artes literarias, picturales o en la tradicional ciencia de navegación exploradora.

Entre las brillantes galerías de nombres egregios que se nos ofrecen, destacaremos a un célebre triunvirato: CERVANTES, VELÁZQUEZ y COLON.

Miguel de Cervantes de Saavedra, insigne figura del siglo XVI que refulge en el campo de las letras como astro de excepcional magnitud, fue el indiscutible genio que supo crear tan estupenda y renombrada novela, felizmente intitulada por su autor: «El ingenioso Hidalgo, D. Quijote de la Mancha».

Sus páginas de magnífico y diáfano engarce lingüístico son exacta y cabal representación de los vicios y de las virtudes del siglo y de la Humanidad toda. Humorismo sin hiel, parodia sin sarcasmo que se sirve como primordiales personajes, de D. Quijote, con sus estafalarios avatares; personaje soñador, que vive en un constante espejismo, junto a Sancho con sus donaires de hombre egoísta pero lleno del popular sentido común.

Las mujeres que intervienen en la novela presentan a su vez, al igual que los varones, las mismas pinceladas de verismo. En Dulcinea, la etérea mujer querida por el fantástico corazón de D. Quijote, en Sanchica, la joven hacendosa y humilde, en Teresa Panza, a la mujer casera que se jacta ante sus vecinas— y así, con sucesivos toques casi pictóricos, Cervantes retrata con magistral destreza a sus héroes. Personajes que salen de su marco para cobrar destellos de vida y de realidad.

Cervantes, si bien supo crear insuperables figuras, a la vez reflejos y arquetipos de toda la Humanidad, también debe su indiscutida superioridad a su estilo. D. Quijote, es un monumento lingüístico, en el que se saborea el habla castellana en boca de más de 600 individuos de cualquier estirpe o alcurnia. El Quijote, publicado en tiempos en que era notable el impacto de los libros de caballerías, supo, tal original inyectiva, extirpar la afición a tales inverosímiles y enmarañadas aventuras.

Otras obras, como las «Novelas Ejemplares», arraigaron con firmeza la merecida fama que fijó el «Manco de Lepanto» en su peculiar estilo. Hablando del estilo cervantino, cautivador por sus matices, sus coloridos, sus aproximaciones a la realidad, muchos críticos lo compararon con los característicos brochazos de los maestros del arte pictural. Unos vieron en El Quijote, rasgos atormentados a lo Ribero, brochazos geniales a lo Goya, exuberancia a lo Rubens o exquisitas pinceladas a lo Velázquez.

Todo, exhaustivamente todo, desde lo idealizado hasta lo más veraz, pasando por una colección de ricos matices caracteriales, se concentra en esta insuperable producción, divulgada con más profusión en los más conocidos como en los más recónditos ámbitos del globo, que las más fa-

mosas obras de dramaturgos como Goethe, Shakespeare, Dante u Homero. Fue el libro que produjo más impacto y que originó el mayor número de traducciones, llevando hasta ahora la palma y rivalizando, por el número de sus ejemplares con la Biblia. Así se dejó grabado en letras de oro, el nombre de Cervantes en la Historia de nuestras letras nacionales e internacionales.

Diego Velázquez es el segundo y egregio componente de nuestro tríptico.

Mimado por el exacerbado realismo de su arte, el «Pintor de la Verdad» fue considerado por técnicos y profanos como el inmortal maestro. Iniciado en el arte pictural por insignes directores, Diego de Velázquez, a los pocos años, llegó a la posesión de un estilo original y atrayente. Por sus descomunales aptitudes aventajó a todos los pintores de la época, en el uso de la perspectiva aérea con la que enriqueció sus obras.

El nombre de Velázquez descolló pronto de entre la masa; la magistral perfección de sus soberanos retratos le granjearon la regia estimación. Su nombramiento por Felipe IV como pintor de cámara remató sus ambiciones. Mas no en vano ganó Velázquez tan codiciado puesto: su arte conquistó y venció. Son notables las efigies de sus cuadros, sus imágenes en relieve que se nos antojan personas vivientes. Su valor pictórico alcanzó fama universal. Nadie compite con él, nadie reprodujo como él, la realidad con tanto escrupulo, con tanta sencillez y energía.

Verismo, vida y belleza rebozan de los lienzos del experto sevillano. De él se ha dicho que llegó a pintar el aire: sus obras son instantáneas más que cuadros por la exactitud y el detalle.

Los museos más importantes del mundo se disputan sus cuadros. El Louvre de París, La National Gallery de Londres e importantes museos americanos muestran con orgullo magníficas colecciones de cuadros del maestro. Pero el museo del Prado de Madrid atesora una envidiable colección de sus descollantes producciones; y entre ellas su suprema creación, la conocida y sublime pintura de «Las Meninas o La Familia». Se lo considera como el primer cuadro del mundo como facsímil de la naturaleza.

D. de Velázquez, el genio de la pintura nos legó cantidad de obras mundialmente famosas como los «Borrachos», «La rendición de Breda o Las Lanzas» y cantidad de regios retratos.

Auroleado por la gloria que le proporcionó la maestría de sus pinceles, Velázquez murió en Madrid, llegando a ser su solo nombre el símbolo de la Pintura.

Otro protagonista de nuestro tríptico, lleva el nombre de Cristóbal Colón. Este iluminado navegante, repleto su cerebro de fabulosos relatos de afortunados exploradores, concibió la atrevida idea de llegar a Cipango, aquel fantástico país del Gran Khan. Mas como discípulo de Galileo y creyendo en la rotundidad de la Tierra. Colón emprendió viaje hacia las fabulosas Indias Orientales, tomando dirección contraria. Descabellada idea que hizo involuntariamente de Colón el protagonista de uno de los hechos más trascendentales de la Humanidad: el descubrimiento de un Nuevo Mundo.

A pesar de los adversos dictámenes de personajes, mag-nates, jerarcas y sabios que rebatían y censuraban sus absurdos, gigantes y audaces proyectos en busca de un nuevo camino para Indias allende el océano. No obstante, obcecado en esta descomunal empresa se granjeó Colón la inestimable ayuda del prior del Monasterio de La Rábida, Juan Pérez de Marchena, logrando así la protección sin titubeos de Isabel la Católica, deseosa de evangelizar nuevas tierras,

Tramitaciones, Automóviles,
Pasaportes y Expedientes
en general

Zapatería, 1
AGRAMUNT

GESTORIA
FEIXA

asi como de extender las posesiones hispánicas. Con el apoyo moral y económico de tan egregia Señora, Colón adquirió y botó las tres memorables caravelas, que atravesaron los mares, rumbo a peregrinas y ubérrimas tierras.

La exploradora expedición al mando de Colón, cuyos vavaces tripulantes rebasaban escasamente el centenar, se hizo a la mar el 4 de agosto de 1492. Las averías, los huracanos vientos, el excesivo oleaje retrasaron el viaje. Tras visicitudes varias, hubo momentos de desazón y zozobra, al no hallar tierra.

La vacilación y el desaliento se apoderaron del marinaje, sin que Colón permitiera retroceder.

Finalmente, el venturoso 12 de octubre de 1492, surgió el maravilloso hallazgo de nuevas tierras entre estrépito, vitores y emoción. El combatido vaticinio se había evidenciado. Verificóse el desembarco en las vírgenes playas de la isla bautizada con el nombre de San Salvador.

A la próvida España estaba reservada por la Providencia, la homérica hazaña de abrir asombrosos horizontes y de dar al Mundo un nuevo y exuberante hemisferio.

CERVANTES, VELAZQUEZ y COLON, nombres que refulgen en toda la Historia por sus proezas en literatura, en Pintura y en la exploración marítima componen el enunciado tríptico. Triunvirato al que honraron las preteritas generaciones y a las que reverenciarán las venideras.

María Teresa CASTELLA SOLDEVILA
FOIX (Francia)

FUTBOL

Campeonato de Cataluña de Aficionados

Día 1 de Octubre

Atco. Agramunt, 3 C. F. Sanhauja, 0

Día 8 de Octubre

C. F. Anglesola, 2 Atco. Agramunt, 2

Día 15 de Octubre

Atco. Agramunt, 0 C. F. Andorra, 1

Día 22 de Octubre

C. F. Miralcamp, 1 Atco. Agramunt, 3

CLASIFICACION:

Barbens, 10 puntos Castellserá, 6 puntos

Andorra, 9 » Anglesola, 6 »

Torregrosa, 9 » Arbeca, 6 »

Miralcamp, 8 » Belianes, 5 »

Agramunt, 7 » Sanahuja, 4 »

BALONMANO

Primera Categoría Provincial

EQUIPOS PARTICIPANTES:

C. B. Borjas Bl. — G. A. J. Serós — C. B. Mollerusa

O. J. E. Agramunt — Mangraners, O. J. E. — Tresillos

O. J. E. Lérida — San Miguel.

Día 12 de Noviembre

C. B. Mollerusa, 14 O. J. E. Agramunt, 10

TOMA DE POSESION DEL DELEGADO LOCAL DE LA JUVENTUD

El pasado 3 de Octubre tuvo lugar en la Casa Consistorial la toma de posesión del Delegado Local de la Juventud. El acto fué presidido por el Delegado Provincial, Sr. Francisco Rodriguez Avalos y el Alcalde Presidente de la Villa, Sr. José M.º Inglés, Corporación Municipal en pleno y demás personalidades pertenecientes a otros estamentos oficiales de la Villa. El nombramiento recayó en el Sr. José A. Alcalá Llop

Después de haber efectuado el juramento del nuevo cargo el Sr. Alcalá dirigió una alocución a los presentes, manifestando, que trabajará de firme para que nuestra juventud no se sienta sola y consiga sus más anhelados proyectos. Seguidamente tomaron la palabra, el Sr. Alcalde y el Delegado Provincial de la Juventud, por este orden, manifestando el interés y la confianza que se deposita en el Sr. Alcalá en el desempeño del cargo y en bien de toda la juventud.

Finalmente, añadiremos que acompañaban al Sr. Rodriguez Avalós, las siguientes personalidades: Sr. Antonio Nogueras, Secretario Provincial de Juventudes; Sr. Felipe Crespo, Dctor. del Dpto. de Formación; Sr. Juan Viñals, del Dpto. de Participación; Sr. Federico Barlabé, Jefe de la Sección de Formación Profesional.

Por nuestra parte, sólo nos cabe añadir: Enhorabuena.

J. C.

FABRICACION Y VENTA DE PANELES DECORATIVOS

en diferentes dibujos y modelos para
cielos rasos

V I C A S

Aconsejables para: Comercios, Oficinas
Hoteles, Bares,
Salas Espectáculos,
Almacenes Exposición,
Pisos, etc.

Encargos y presupuestos sin compromiso
Ramón Castellá - Calle Capilla - Teléf. 229

Almacén, Exposición y Oficinas:

Calle del Instituto **AGRAMUNT** (Lérida)

El Municipio

El Ayuntamiento Pleno y la Comisión Municipal Permanente, en sesiones celebradas el pasado mes de Octubre, adoptaron los siguientes acuerdos:

EXPEDIENTE DE CREDITO.

Aprobar un expediente de suplemento de crédito por medio de transferencia que afecta al Presupuesto del ejercicio actual, por un importe total de 677.034 pesetas.

CABINA TELEFONICA.

Conceder permiso a la Compañía Telefónica Nacional de España para la instalación en la Plaza del Pozo, de una cabina telefónica para uso urbano, con la conexión de su alumbrado a la red pública y a la utilización parcial de la misma para publicidad.

FESTIVIDADES AÑO 1.973.

Informar a la Delegación Provincial del Trabajo que la Fiesta Mayor del próximo año se celebrará durante los días 11 y 12 de Septiembre.

FACTURA ILUMINACION CARRETERA.

Aprobar la factura presentada por Instalaciones y Técnicas Eléctricas, por la instalación del alumbrado público en la Avenida M. Jolonch, Guimerá y J. Mestres, por un importe total de 550.650 pesetas.

EXPEDIENTES URGENCIA OBRAS.

Aprobar los respectivos expedientes de declaración de urgencia, a fines de excepción de los trámites de subasta o concurso, de las obras de abastecimiento de aguas de los agregados de Mafet, Puellas y Almenara.

LICENCIAS DE OBRAS.

Han sido concedidas las que ha continuación se indican.

A D. Pedro Solá Junyent, para revoque y pintado del cercado sito en Santa Esperanza.

A D. Miguel Pla Puig, para obras interiores en la casa sita en Arrabal de Puigvert,

A D. Antonio Pampalona Gilabert, cubrir un patio colindante y reparar el tejado en casa, calle Circunvalación.

A D. Jerónimo Valls Segura, para la construcción de una casa unifamiliar, en calle Sta Esperanza.

A D. José Mª Bali Casades, por obras interiores en casa de su propiedad sita en calle Zapateria.

A D. Ramón Espinal Cabecerán, para la construcción de la acera frente a la casa de su propiedad en calle Instituto.

A D. José Pedraza Pérez, revoque y pintado fachada casa sita en Arrabal de Puigvert.

A D. Jorge Piñol Moncunill, obras interiores y revoque y pintado fachada casa sita en Ntra. Sra. del Socós.

A D. Ramón Bergués Plá, por apertura de una ventana en la calle Estudios Nuevos.

A D. Bautista Secanell Cabecerán, por obras interiores en la casa de su propiedad sita en Avda. J. Mestres.

EXPEDIENTES ACTIVIDADES.

Informar favorablemente los expedientes incoados por D. Octavio Soldevila Albá y D. Luis Pons Capacés, para la instalación de un depósito de Fuel-oil é instalación de un Campo de Tiro al Plato

SOLICITUD AGUAS POTABLES.

Conceder el derecho de empalme, previa instalación de contador y pago de los derechos correspondientes, a D.ª Carmen Vicens Pla y D. Antonio Farré Solans.

CUENTAS Y FACTURAS

Se han aprobado varias por un importe total de 178.698 pesetas.

Tin
to
re
ría

safas

Sió, 29

AGRAMUNT